

Egzamin zawodowy w szkolnictwie branżowym – podstawowe informacje

Z dniem 1 września 2019 r. weszły w życie przepisy wprowadzające egzamin zawodowy, do którego obowiązuje nowa podstawa programowa kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego tzw. formuła 2019. Jednakże dla osób, które kształcą się lub kształcili wg. podstawy programowej obowiązującej od 1 września 2012 r., przeprowadzany jest egzamin w formule 2012. (*technikum 4- letnie klasy 4*). Dla osób, które kształcą się wg. podstawy programowej obowiązującej od 1 września 2017 r., przeprowadzany jest egzamin w formule 2017. (*technikum 4 letnie klasa 2, 3, szkoły policealnej*). Uczniowie i słuchacze, którzy kształcą się wg. podstawy programowej obowiązującej od 1 września 2019 r., przeprowadzany jest egzamin w formule 2019. (*technikum 5-letnie klasy I, I i II semestr szkoły policealnej*).

Najważniejsze zmiany w formule 2019 egzaminu (w odniesieniu do egzaminów przeprowadzanych w formułach 2012 i 2017) to:

- ✓ inne podstawy programowe, a tym samym inne kwalifikacje oraz zawody, w których przeprowadzany jest egzamin,
- ✓ obowiązkowość egzaminu dla słuchaczy,
- ✓ część pisemna egzaminu przeprowadzana wyłącznie przy komputerze, za wyjątkiem osób wnioskujących o dostawanie warunków przeprowadzania egzaminu,
- ✓ jawność zadań w części praktycznej egzaminu we wskazanych kwalifikacjach.

Uczniowie i słuchacze wszystkich szkół prowadzących kształcenie zawodowe mają obowiązek przystąpić do egzaminów zawodowych w danym roku/semestrze, w którym egzamin się odbywa. Jest to warunek do uzyskania promocji oraz ukończenia szkoły. I tak w szkole policealnej i BSIS promocję na semestr programowo wyższy otrzyma słuchacz, który ma pozytywne semestralne oceny klasyfikacyjne i przystąpi do egzaminu zawodowego, jeśli ten egzamin jest przeprowadzany w danym semestrze (*art. 44z ust. 1 ustawy o systemie oświaty z zastrzeżeniem art. 44zzzga – przyczyny losowe lub zdrowotne*). Obowiązek przystąpienia do egzaminu zawodowego jest także jednym z warunków uzyskania świadectwa

ukończenia BSII i szkoły policealnej (*art. 44za ust. 3 u.s.o.*). Ponadto wprowadzono nowe określenia otrzymywanych dokumentów, m.in. **dyplom zawodowy** (zamiast dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe) i **certyfikat kwalifikacji zawodowej** (zamiast świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie). Dla zdających, którzy zdali egzaminy zawodowe ze wszystkich kwalifikacji, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej ustali końcowy wynik egzaminów zawodowych według ustalonego wzoru. Na certyfikacie kwalifikacji zawodowej umieszczany będzie jeden wynik łączny z części pisemnej i części praktycznej. Wprowadzono wagę na poszczególne części egzaminu, co powoduje zwiększenie znaczenia części praktycznej. Natomiast na dyplomie zawodowym, zamiast wyników dla każdej kwalifikacji umieszczana będzie średnia z wszystkich kwalifikacji w danym zawodzie. Zachowane będą przy tym progi procentowe niezbędne do zdania egzaminu zawodowego, tj. co najmniej 50% punktów możliwych do uzyskania z części pisemnej oraz co najmniej 75% punktów możliwych do uzyskania z części praktycznej. Wprowadzenie łącznych wyników z egzaminów zawodowych na dokumentach ma ułatwić pracodawcom rozumienie dokumentów potwierdzających kwalifikacje i umiejętności nowo zatrudnianych pracowników oraz ma przyczynić się do usprawnienia procesu przyjęć na studia, ponieważ od 2022 r. wyniki z egzaminu zawodowego będą mogły być brane pod uwagę przy rekrutacji na studia.

Poniżej przedstawiono wyniki egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe w województwie pomorskim.

Tabela 1. Zdawalność egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w latach 2017-2020 – województwo pomorskie

Lata	2017		2018		2019		2020		
	Sesja I-II	Sesja VI-VII	Sesja I-II	Sesja VI-VII	Sesja I-II	Sesja VI-VII	Sesja I-II (formuła 2012)	Sesja I-II (formuła 2017)	Sesja I-II (suma formuły 2012 i 2017)
Liczba zdających	10706	15879	11379	16434	9814	10 702	7381	2763	10144

Liczba zdających, którzy zdali i otrzymali świadectwa potwierdzające kwalifikacje w zawodzie (przystąpili do obydwu części lub odpowiedniej części)	7193	11513	7393	11515	6231	7265	4676	1882	6558
Zdawalność w %	67,2%	72,5%	65%	70,1%	63,5%	67,9%	63,4%	68,1%	64,6%
Liczba zdawanych kwalifikacji	128	135	136	146	141	144	129	63	x

Źródło: Opracowano na podstawie danych OKE w Gdańsku zamieszczonych na stronie: <https://www.oke.gda.pl/index.php?page=badania-i-analizy>

Tabela 2. Kwalifikacje o niskiej i wysokiej zdawalności (według % zdających z województwa pomorskiego, którzy przystąpili do obu części egzaminu i zdali egzamin potwierdzające kwalifikacje w zawodzie)

Rok	Kwalifikacje o wysokiej zdawalności (uwzględniono kwalifikacje o zdawalności powyżej 90% zdających, którzy przystąpili do obu części egzaminu i zdali egzamin oraz wyłącznie kwalifikacje o liczbie zdających powyżej 50 osób)	Kwalifikacje o niskiej zdawalności (uwzględniono kwalifikacje o zdawalności poniżej 50% zdających, którzy przystąpili do obu części egzaminu i zdali egzamin oraz wyłącznie kwalifikacje o liczbie zdających powyżej 50 osób)
2017	B.18 Wykonywanie robót murarskich i tynkarskich E.03 Montaż urządzeń i systemów mechatronicznych M.18 Diagnostowanie i naprawa podzespołów i zespołów pojazdów samochodowych R.03 Prowadzenie produkcji rolniczej T.06 Sporządzanie potraw i napojów A.18 Prowadzenie sprzedaży A.61 Wykonywanie zabiegów kosmetycznych twarzy A.19 Wykonywanie zabiegów fryzjerskich E.06 Wykonywanie instalacji urządzeń elektronicznych	R.21 Projektowanie, urządzenie i pielęgnacja roślinnych obiektów architektury krajobrazu R.13 Ochrona i zagospodarowanie zasobów leśnych R.16 Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej R.09 Prowadzenie chowu, hodowli i inseminacji zwierząt B.33 Organizacja i kontrolowanie robót budowlanych Z.13 Zarządzanie bezpieczeństwem w środowisku pracy E.14 Tworzenie aplikacji internetowych i baz danych oraz administrowanie bazami

	T.12 Obsługa gości w obiekcie świadczącym usługi hotelarskie Z.11 Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka	
2018	A.62 Wykonywanie zabiegów kosmetycznych ciała, dłoni i stóp E.06 Wykonywanie instalacji urządzeń elektronicznych M.12 Diagnostowanie oraz naprawa elektrycznych i elektronicznych układów pojazdów samochodowych R.03 Prowadzenie produkcji rolniczej T.06 Sporządzanie potraw i napojów T.12 Obsługa gości w obiekcie świadczącym usługi hotelarskie	A.20 Rejestracja i obróbka obrazu A.68 Obsługa klienta w jednostkach administracji B.35 Obsługa geodezyjna inwestycji budowlanych E.14 Tworzenie aplikacji internetowych i baz danych oraz administrowanie bazami E.24 Eksploatacja maszyn, urządzeń i instalacji elektrycznych R.09 Prowadzenie chowu, hodowli i inseminacji zwierząt
2019	A.18 Prowadzenie sprzedaży A.32 Organizacja i monitorowanie przepływu zasobów i informacji w jednostkach organizacyjnych A.35 Planowanie i prowadzenie działalności w organizacji E.06 Wykonywanie instalacji urządzeń elektronicznych M.12 Diagnostowanie oraz naprawa elektrycznych i elektronicznych układów pojazdów samochodowych R.10 Wykonywanie czynności pomocniczych z zakresu usług weterynaryjnych T.06 Sporządzanie potraw i napojów	E.14 Tworzenie aplikacji internetowych i baz danych oraz administrowanie bazami E.24 Eksploatacja maszyn, urządzeń i instalacji elektrycznych R.16 Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej T.15 Organizacja żywienia i usług gastronomicznych
2020 (formuła 2012)	A.22 Prowadzenie działalności handlowej A.27 Organizacja i prowadzenie kampanii reklamowej A.55 Drukowanie cyfrowe M.42 Organizacja i prowadzenie procesu obsługi pojazdów samochodowych R.14 Użytkowanie zasobów leśnych	A.65 Rozliczanie wynagrodzeń i danin publicznych B.22 Eksploatacja urządzeń i systemów energetyki odnawialnej B.30 Sporządzanie kosztorysów oraz przygotowywanie dokumentacji przetargowej E.19 Projektowanie i programowanie urządzeń i systemów mechatronicznych E.24 Eksploatacja maszyn, urządzeń i instalacji elektrycznych

Źródło: Opracowano na podstawie danych OKE w Gdańsku zamieszczonych na stronie: <https://www.oke.gda.pl/index.php?page=badania-i-analizy>

Opracował

Tomasz Kąkol

konsultant do spraw kształcenia zawodowego CEN w Gdańsku